ROK XI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 17

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 WRZEŚNIA 1936 ROKU

WYSTAWA PRZEMYSŁU METALOWEGO I ELEKTROTECHNICZNEGO

W dn. 23 sierpnia nastąpiło uroczyste otwarcie w Warszawie, przy Placu Unji Lubelskiej, Wystawy przemysłu metalowego, elektrotechniki i radjotechniki. Wystawa, która stworzona została wspólnym wysiłkiem przemysłu i organizacyj społecznych, przy wysoce przychylnym poparciu władz, daje możność przedstawienia szerszym kołom społeczeństwa stanu obecnego przemysłów metalowych i pokrewnych, tak doniosłych pod względem technicznym, gospodarczym i obrony Państwa. Należy pamiętać, że przemysły metalowy i elektrotechniczny, mający szczególnie wielkie znaczenie dla przyszłości kraju, opierają się w przeważającej mierze na surowcach krajowych, wyroby zaś tych działów wytwórczości zawierają wielką ilość pracy ręcznej, a w szczególności pracy wykwalifikowanej.

Nadzwyczaj szybki w ostatnich czasach postęp nauki i techniki jest przyczyną przeżycia się w pewnym stopniu wystaw t. zw. „powszechnych", ogarniających wszelkie dziedziny aktywności ludzkiej. Natomiast — coraz większego znaczenia nabierają wystawy specjalne, obrazujące rozwój określonego tylko działu wytwórczości. Oceniając z takiego punktu widzenia — Wystawę Metalowo - Elektrotechniczną należy stwierdzić, że spełnia ona swe żądania poprzez planowy dobór eksponatów oraz poprzez zilustrowanie gospodarczego stanu przy pomocy bardzo udanych i estetycznych wykresów i tablic. Na specjalne wyróżnienie zasługują piękne wykresy przemysłu hutniczego.

Niezależnie od zainteresowań ogólnych, zwiedzając Wystawę spotyka się szereg stoisk, zasługujących na specjalną uwagę przemysłowców chemicznych. Dotyczy to w pierwszym rzędzie pawilonu 18-go, w którym zgrupowane są maszyny, aparaty i instalacje „dla innych przemysłów". W tym pawilonie wystawiają maszyny i urządzenia dla przemysłu chemicznego i spożywczo-przetwórczego następujące firmy:

Krawczyk & Ska — Zawiercie.
H. Cegielski, S. A. — Poznań.
Weigt, S. A. — Łódź.
Stocznia Gdańska, S. A. — Gdańsk.
J. John, S. A. — Łódź.
Alfred Popielka — Chorzów.
Superhermit — Warszawa.

Oczywiście — krajowa wytwórczość maszyn nie może się jeszcze wykazać możliwością produkcji tych wszystkich odmian i typów aparatów, które w coraz większej liczbie i coraz większem skomplikowaniu stosowane są w fabrykach chemicznych. Ale Wystawa jest nowym dowodem starań i wysiłków czynionych przez przemysł metalowy, aby zrealizować nowy etap w kierunku zaopatrywania krajowej wytwórczości chemicznej. Szczególnie interesujące są eksponaty stali i stopów kwasoodpornych i nierdzewiejących. Ze specjalności zanotujmy: wodooczyszczacz syst. Douzil-Zeolit, wystawiony przez firmę Zieleniewski i Fitzner-Gamper oraz oddzielacz pyłu syst. „Tajfun"; autoklawy oraz misy z żeliwa kwaso-, ługo- lub ognio-odpornego; uszczelnianie drzwi i okien przy pomocy taśmy metalowej, syst. „Superhermit". Efektownie wygląda wystawiony przez firmę „Karpaty" system ogrzewania maszyn pralniczych skroplonym gazem ziemnym (eteryną) w bombach.

Na zakończenie należy zaznaczyć, że w Wystawie bierze udział pewna ilość fabryk chemicznych, których produkcja częściowo stoi już na pograniczu innych dziedzin. Tak więc — Tow. „Elektryczność" Sp. Akc. w Ząbkowicach wystawia obfitą kolekcję węgli do lamp łukowych i baterji elektrod, oraz szczotek do maszyn elektrycznych. Sp. Akc. „Lignoza" w Katowicach — oprócz materjałów wybuchowych, środków zapalczych, artykułów pirotechnicznych i papierów — wystawia piękny zespół sztucznych materjałów plastycznych, na podstawie fenoli i formaliny.

Firma „Stomil" wystawia swe wyroby aż w trzech pawilonach: motoryzacyjnym, lotniczym i rowerowym. Z innych fabryk gumowych — stwierdzamy eksponaty firm: „Satelit" (Łódź) i „Tschakert R. i Ska" (Warszawa).

Wystawa jest dowodem żywotności przemysłu metalowego i elektrotechnicznego, a jednocześnie dodatnio świadczy o sprężystości organizacyj branżowych, reprezentujących te przemysły.

BEZPIECZEŃSTWO PRACY

Jak już donosiliśmy w poprzednim numerze, Związek Przemysłu Chemicznego opracował i wydał dwie instrukcje bezpieczeństwa: Instrukcja bezpieczeństwa Nr. 1 przy użytkowaniu i przewożeniu kwasu siarkowego i Instrukcja bezpieczeństwa Nr. 2 w fabrykach barwników i organicznych produktów przejściowych. Obie instrukcje spotkały się z żywym zainteresowaniem fabryk chemicznych, które zwracają się do nas o nadsyłanie większej ilości egzemplarzy instrukcji. Okoliczność ta zdaje się wskazywać, że istniała niewątpliwie potrzeba wydania tych właśnie instrukcji, co skolei zachęca do opracowywania i wydania dalszych instrukcji.

Niezależnie jednak od pracy Związku Przemysłu Chemicznego, Instytut Spraw Społecznych wydał również kilka kart bezpieczeństwa w zakresie dotyczącym również przemysłu chemicznego, mianowicie 7 kart bezpieczeństwa laboratorjum chemicznego. Karty te obejmują następujące tematy: ogólne zasady bezpieczeństwa pracy, palniki, aparaty ciśnieniowe i zbiorniki, przyrządy i naczynia szklane, przyrządy ochronne i ratownicze, materjały żrące, parzące i palne, trujące pary i gazy, duszące pary i gazy. Karty te zawierają dokładnie opracowane wskazówki, w jaki sposób należy pracować w laboratorjum chemicznym, aby zachować maksimum warunków bezpieczeństwa przy pracy. Karty są do nabycia w Instytucie Spraw Społecznych, Warszawa, Wilcza 1.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Rokowania handlowe ze Szwajcarją o rewizję umów z roku 1934 rozpoczęte zostały w Bernie.

Podpisany został układ kontyngentowy z Danją, z którą w dziedzinie kontyngentów istniał stan beztraktatowy od początku r. b. Zainteresowane przedsiębiorstwa poinformowane zostaną o postanowieniach układu.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisób celnych i reglamentacyjnych (Nr. Nr. 22, 23 i 24 „Informatora Eksportowego").

Austrja. Podwyższenie, z dniem 1.VIII.1936, cła na potaż żrący i żelatynę.

Ekwador. Wprowadzenie reglamentacji dewiz.

Francja. Do parlamentu wniesiony został projekt ustawy wprowadzającej cła dodatkowe na towary, których cena niższa jest o 10% od cen wewnętrznych francuskich.

Grecja. Wprowadzenie rejestracji obrotów dewizami.

Holandja. Przedłużone zostały okresy skontyngentowania następujących towarów:
Benzol do 1.7.1937,
Saletra wapniowa 1.1.1937,
Inne nawozy azotowe — 1.1.1937,
Superfosfaty — 1.10.1936,
Makuchy kokosowe i makuchy inne.

Japonja. Zmiana stawek celnych na szereg produktów chemicznych.

Kolumbja. Wprowadzenie obowiązku uzyskiwania pozwoleń przywozu.

Meksyk. Zmiana ceł na przędzę z jedwabiu sztucznego.

Stany Zjednoczone A. P. Podwyższenie cła na wapno bielące.

Włochy. W numerze 23 „Informatora" na str. 8 i 9 ogłoszone zostały szczegóły przepisów o reglamentacji towarowej we Włoszech oraz lista towarów zakazanych do przywozu.

KRONIKA

Urząd Patentowy Rz. P. zawiadomił nas o przygotowaniach do nowelizacji mającego moc ustawy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz. U. R. P. z 1928 r., Nr. 39, poz. 384).

Ze względu na doniosłość ustawodastwa patentowego dla wytwórczości chemicznej prosimy zrzeszone przedsiębiorstwa o nadsyłanie uwag i wniosków. W pierwszym rzędzie — należy zwrócić uwagę na takie ukształtowanie ustawy, aby najlepiej odpowiadała celom i potrzebom krajowego przemysłu chemicznego.

Zakłady Elektro, S. A. w Łaziskach Górnych wytwarzają elektrokorund, o zawartości 94/96% tlenku glinu. Produkt ten odznacza się pożądaną strukturą grubo-krystaliczną. Import elektrokorundu do Polski wydaje się zbyteczny.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zwraca naszą uwagę, że miesięcznik „Dom-Osiedle-Mieszkanie" wydaje specjalny numer, poświęcony sprawom budownictwa przemysłowego. Zeszyt ten ma być ilustrowany zdjęciami fotograficznemi zakładów przemysłowych, stojących na wysokim poziomie budownictwa przemysłowego. Ponieważ umieszczenie podobnych fotografji nie jest połączone z jakiemikolwiekbądź kosztami dla przedsiębiorstw, a może się przyczynić w dużym stopniu do rozumnie pojętej propagandy—pozwalamy sobie zwrócić uwagę fabryk chemicznych na pożytek przychylenia się do inicjatywy Redakcji miesięcznika „Dom-Osiedle-Mieszkanie".

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dzienniku Ustaw Nr. 61 z dn. 14 sierpnia 1936 r. ukazało się pod poz. 451 Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 22 lipca r. b., wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych.

Rozporządzenie wchodzi w życie dn. 14 sierpnia 1936 r., z mocą obowiązującą od dnia 19 lipca 1936 r.

W Dz. Ust. Nr. 61 z dn. 14 sierpnia 1936 r. pod poz. 446 ogłoszona została konwencja handlowa między Rzeczypospolitą Polską a Kanadą, podpisana w Ottawie dn. 3 lipca 1935 r.

Spośród artykułów chemicznych, korzystają z procentowych zniżek taryfy celnej następujące produkty wywożone do Kanady:

siarczan amonjaku (ex. 208)	b.c.
pył cynkowy i blacha cynkowa (poz. ex. 345)	b.c.
smoła z sosny i żywica sosnowa, surowa w paczkach nie mniejszych niż 15 galonów (poz. ex. 385)	b.c.
wstęgi kinematograficzne, pozytywy, wytworzone w Polsce w języku polskim lub ukraińskim, 1 i 1/8 cala szerokości i powyżej (poz. ex. 557a)	stawka tar-pośredniej mniej zniżka 50%

Konwencja handlowa polsko - kanadyjska wchodzi w życie z dn. 15 sierpnia 1936 r.

W Dz. Ust. Nr. 63 z dn. 20 sierpnia 1936 r. ukazało się pod poz. 456 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 19 sierpnia 1936 w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień protokółu taryfowego polsko-finlandzkiego, podpisanego w Warszawie dn. 16 lipca 1936 r.

Spośród artykułów chemicznych korzystają z ulgi celnej następujące produkty:

Tłuszcze, oleje, — również uwodornione o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych powyżej 45%, oraz kwasy tłuszczowe, również uwodornione (poz. 221 tar. celn.) — wszystko oprócz osobno wymienionych.

Z p. 1. produkt uboczny „Mäntyöljy", otrzymywany przy fabrykacji celulozy, zawierający powyżej 60% kwasów tłuszczowych i kwasy żywiczne na warunkach przewidz. w protokóle końcowym — 5 zł. od 100 kg.

Bibuła do atramentu, filtrowana o wadze 1 m^2 powyżej 28 g; (poz. 816)

z p. 2. bez zawartości miazgi drzewnej lub z zawartością jej w ilości 30% i mniej:

a) niebarwiona	60.— zł. od 100 kg
b) barwiona	70.— zł. od 100 kg

W Dz. Ust. Nr. 63 z dn. 20 sierpnia 1936 r. ukazało się pod poz. 457 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 18 sierpnia 1936 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień protokółu polsko-szwedzkiego, podpisanego w Warszawie dn. 3 lipca 1936 r., zmieniającego protokół handlowy polsko-szwedzki, podpisany dnia 21 października 1933 r.

W Dz. Ust. Nr. 63 z dn. 20 sierpnia 1936 r. ukazało się pod poz. 458 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 sierpnia 1936 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień podpisanego w Warszawie dnia 12 sierpnia 1936 r. protokółu dodatkowego do konwencji handlowej i nawig. między Rz. P. a Republ. Czeskosłowacką, podpisanej dn. 10 lutego 1934 r.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 20 z dn. 30 lipca 1936 r. ukazał się pod poz. 629 okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 20 lipca 1936 r. L.D.IV.13796/1/36 w sprawie opłaty stemplowej od podań o zwolnienie od ograniczeń przywozowych i wywozowych.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 21 z dn. 10 sierpnia 1936 r. ukazały się poniżej wyszczególnione okólniki Ministerstwa Skarbu:

Okólnik z dn. 30 lipca 1936 r. (pod poz. 658) L.D.IV.16674/2/36 w sprawie uzupełnienia wykazu przetworów odurzających, których przywóz jest ograniczony ze względu na zdrowie publiczne,

Okólnik z dn. 30 lipca 1936 r. (pod poz. 659) L. D. IV.18290/2/36 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy opakowań),

Okólnik z dn. 30 lipca 1936 r. (pod poz. 660) L.D.IV.3638/2/36 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy uwagi do poz. 393 — 402 taryfy celnej),

Okólnik z dn. 30 lipca 1936 r. (poz. 668) L.D.IV.18508/2/36 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. 490),

Okólnik z dn. 31 lipca 1936 r. (poz. 672) L.D.IV.15710/3/36 w sprawie przywozu roślin leczniczych,

Okólnik z dn. 31 lipca 1936 r. (poz. 673) L.D.IV.15233/1/36 w sprawie dochowania warunków specjalnych zastrzeżonych w pozwoleniach przywozu,

Okólnik z dn. 29 lipca 1936 r. (poz. 678) L.D.VI.7368/4/36 w sprawie tablic alkoholometrycznych,

Okólnik z dn. 8 sierpnia 1936 r. (poz. 683) L.D.IV.17219/3/36 w sprawie świadectw pochodzenia, przedkładanych przy stosowaniu zniżek celnych lub zwolnień od cła.

W tymże Dzienniku Urzęd. Min. Skarbu ukazała się pod poz. 680 Instrukcja Ministra Skarbu z dn. 8 sierpnia 1936 r. L.D.IV.18876/3/36 w sprawie wykonywania przez urzędy celne i placówki granicznej kontroli skarbowej przepisów o obrocie pieniężnym z zagranicą.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ DOMU HANDLOWEGO B. NEUFELD, WARSZAWA, Leszno 54.

Artykuł	Cena w zł. za 100 kg.
Aceton	350.—
Ałun chromowy	72.—
Ałun krystaliczny	55.—
Ałun mielony	55.—
Antichlor kryst.	41.—
Antimonium crud. w kawałkach	130.—
Antimonium crud. w proszku	180.—
Asfalt Gilsonit	85.—
Azotan baru	180.—
Barwniki anilinowe — ceny i katalogi na żądanie	
Biel cynkowa	64.—
Biel ołowiana	150.—
Boraks kryst.	90.—
Boraks w proszku	95.—
Boran manganu	65.—
Braunsztyn	80.—
Chlorek baru	62.—
Chlorek cynku w proszku 98/100%	100.—
Chlorek wapna	40.—
Dwuchromian potasu	145.—
Dwuchromian sodu	130.—
Dwusiarczyn sodu bezwodny 60/62%	45.—
Fenol	310.—
Fosforan sodu trójzasadowy	100.—
Fosfór czerwony	650.—
Glejta angielska w proszku	150.—
Glin metaliczny w proszku	550.—
Grafit angielski w łuskach	130.—
Grafit angielski w proszku 95/97%	130.—
Hydrosulfit	230.—
Kalafonja	65.—
Kamfora w taflach	650.—
Klej kostny	150.—
Klej skórny	185.—
Kaolina w kaw. i w proszku	14.—
Kreda chem. czysta	52.—
Kwas borny	190.—
Kwas szczawiowy	185.—
Litopon 30%	72.—
Minja ołowiana	125.—
Minja żelazowa min. 90%	85.—
Nadboran sodowy	400.—
Nadmanganian potasu	350.—
Naftalin w łuskach	63.—
Nitrobenzol	450.—
Octan kobaltu	1200.—
Octan ołowiu	165.—
Oleina	190.—
Olej rycynowy med.	230.—
Olej turecki 50%	90.—
Pumeks w kawałkach	75.—
Pumeks w proszku	45.—
Rtęć w butlach à 34,6 kg za butlę	390.—
Sadza ameryk. Carbon-black marki Witec — ceny konkurencyjne.	
Salmjak mielony	115.—
Salmjak w kaw. subl.	200.—
Siarczan kobaltu	750.—
Siarczan magnezu	18.—
Siarczan miedzi	55.—
Siarczan żelazowy	17.—
Siarka mielona	36.—
Siarka w laskach	36.—
Talcum 000	19.—
Talcum 00000	26.—
Talcum 000000	29.—
Tanina 92%	800.—
Tlenek kobaltu 76%	2000.—
Węglan magnezu w cegiełkach	210.—
Węglan magnezu w proszku	150.—
Węgiel aktywowany odbarwiający do olejów	160.—
Ziemia okrzemkowa	35.—
Żelazocjanek potasowy	350.—
Żelazocjanek sodowy	250.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg. loco skład Warszawa wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.